

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Eğitimciler Birliği Sendikası

Vekilleri : Av. Kadriye Canyurt, Av. Harun Kale, Av. Mehmet Koçer
Av. Ömer Raylaz, Av. Esmâ Güven
Oğuzlar Mah. Av. Özdemir Özok Sok. No: 5
Balgat / ANKARA

Davalılar : 1- Milli Eğitim Bakanlığı - ANKARA

Vekili : Hukuk Müşaviri Dr. Faruk Yılmaz
Milli Müdafaa Cad. No:6/8 - Kızılay / ANKARA
2- İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı

Vekilleri : Av. Kamil Barutçuoğlu, Av. Serap Yeleç
Demirkapı Sok. No:24 - Demirlibahçe Mamak / ANKARA

İstemin Özeti : 07.07.2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anasatüsünde Değişiklik Yapılmasına Dair Anasatü'nün 12. maddesi ile değiştirilen, 22.03.1995 tarihli ve 22235 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anasatüsü'nün 18. maddesinin 1. ve 4. fıkralarının iptali istemiyle açılan davada yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Çağdaş Bayat

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulü, kısmen reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince davalı İdarelerin birinci savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmaların verildiği görülmüş olmakla incelenerek gereği görüldü:

4357 sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı İle Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanun'un **11. maddesinin 1. fıkrasında**, "Hükmi şahsiyeti haiz ve Maarif Vekaletine bağlı olmak üzere (İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı) adı ile bir sandık kurulur." kuralı; **2. fıkrasında**, "Maarif Vekaleti bütçesinden maaş alan ilköğretim öğretmenleri, ilköğretim yardımcı ve stajyer öğretmenleri, yetiştirme yurtları öğretmenleri, arızalı çocuklara ilk tahsillerini veren müesseselerin öğretmenleri, Maarif müdürleri, ilköğretim müfettiş ve denetmenleri, uygulama okulu öğretmenleri, İlköğretim Umum Müdürlüğü ve maarif müdürlüklerinde vazifeli memurlar ile Sandık işlerinde çalışan memurlar Sandığa azadırlar." kuralı; **3. fıkrasında**, "Sandık azası iken emekliye ayrılanlar, isterlerse azalıklarını devam ettirebilirler." kuralı; **5. fıkrasında da**,

"Sandığın, azalarına hangi hallerde ve ne miktarda karşılıksız veya karşılıklı yardım yapacağı 14. maddede yazılı "Ana statü" de belirtilir." kuralı; **14. maddesinin 3. fıkrasında ise**, "Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığının tediyeleri Divanı Muhasebat vizesine tabi değildir. Sandığın idaresi, işleyiş tarzı ve esasları Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan bir "Ana Statü" ile tespit olunur." düzenlemesi yapılmıştır.

Anılan Kanun'un 14. maddesine istinaden Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Ana Statüsü'nün **15. maddesinde** Sandık üyelerine yapılacak yardımlar sayılmış; karşılıklı yardımlar kapsamında emeklilik ödemelerine yer verilmiş; karşılıklı ve karşılıksız yardımlara nasıl hak kazanılacağı, yardımların miktarı ve müracaat şekli ile Sandığa ibrazı gereken belgelerin yönetmelikle tespit olunacağı belirtilmiştir.

Anılan Ana Statü'nün **18. maddesinin; 1. fıkrasında; (Değişik:RG-7/7/2018-30471)** "Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden maaş alan kadrolu ve sözleşmeli,

- a) Sınıf öğretmenleri,
 - b) Aday/stajyer olarak çalışan sınıf öğretmenleri,
 - c) Özel eğitim kurumlarında ilk tahsili veren öğretmenler,
 - ç) İl/İlçe Milli Eğitim Müdürleri,
 - d) Maarif müfettişleri,
 - e) İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde görevli memurlar,
 - f) Sandık işlerinde çalışanlar,
- sandık üyesidir."

2. fıkrasında (Değişik:RG-7/7/2018-30471) "Sandık üyesi iken;

- a) 120 ay aidat ödemiş olanlardan emekliye ayrılanlar,
- b) 1/6/2012 tarihinden sonra Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde üyelik kapsamı dışında bir başka göreve atananlar,

istemeleri halinde üyeliklerini sürdürebilirler. İsteğe bağlı olarak üyelik sürdürenler yürürlükte bulunan Sandık Mevzuatına tabi olurlar."

3. fıkrasında (Değişik:RG-27/8/2017-30167) "Emekli yardımı;

- a) Üyelik kapsamında Sandığa en az 120 ay aidat ödeyip, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından emekli edilenlere,
- b) Sandık üyesi iken, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından malûlen emekli edilenlere, üyelik sürelerine bakılmaksızın,
- c) Sandık üyesi iken vefat edenlerin, üyelik sürelerine bakılmaksızın, kanuni vârislerine,
- ç) Üyelik kapsamında iken, Sandığa en az 120 ay aidat ödemiş olanlardan, herhangi bir nedenle üyeliği sona erip, aidat iadelerini almayanların vefatı halinde bu üyelerin kanuni vârislerine,

bir defaya mahsus olmak üzere, ilgili mevzuata göre belirlenecek usul ve esaslara göre ödenir."

4. fıkrasında "(Değişik:RG-7/7/2018-30471) Üyelik kapsamında iken, Sandığa en az 120 ay aidat ödemiş olanlardan, herhangi bir nedenle üyeliği sona erenlere talep etmeleri halinde, birikmiş aidatları yasal faizi ile birlikte ödenir. Bu kişilere emekli yardımı ödenmez. Ancak bu kişiler, isterlerse Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli olacakları tarihe kadar bekleyip, Sandıktaki birikmiş aidatları ve son ödedikleri aidat tutarı esas olmak kaydı ile Emekli Yardımı alabilirler." kuralına yer verilmiştir.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Ana Statüsü ve 4357 sayılı Kanun'un 14. maddesine istinaden hazırlanan ve dava tarihinde yürürlükte olan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Aidat ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği'nin "Emekli Yardımı" başlıklı **8. maddesinin ikinci fıkrasında; "emekli yardımı hesaplama kalemli**

- a) Üyenin Sandığa ödemiş olduğu aidat toplamının yüzde yüz elli fazlası tutarı,
 - b) Üyenin ödediği son aidat tutarının yüz ile çarpımının tutarı,
 - c) Üyenin son aidat tutarının dört katının aidat ödenen toplam yılla çarpımının tutarı,
- topamları olarak sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuatın birlikte değerlendirilmesinden, 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığının kurulduğu ve üyelerinin kanunda sayma yoluyla belirlendiği, bu maddede sayılan görevlere atananların iradelerine bakılmaksızın, zorunlu olarak Sandığa üye oldukları ve maaşlarından üyelik aidatı kesildiği, üyelere yapılacak yardımların anılan kanuna istinaden yürürlüğe konulan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Ana Statüsü'nün 15. maddesinde sayma yoluyla belirlendiği ve üyelere yapılacak yardımlar arasında "emekli ödemesine" de yer verildiği, anılan Ana Statüsü'nün 18. maddesinde de, Sandık üyesi iken en az 120 ay aidat ödeyip emekliye ayrılanlara emekli yardımı ödenmesinin öngörüldüğü, buna göre emekli yardımından yararlanılabilmesi için "en az 120 ay aidat ödenmesinin" ve "emekliye ayrılmanın" temel koşul olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte Anastatü'nün 18. maddesinin 4. fıkrasıyla, üyelik kapsamında iken 120 ay aidat ödeyip üyelik kapsamı dışına çıkanlara emekli yardımı ödenmeyeceği, aidat iadelerini almayanlara talep etmeleri halinde ise ileride Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli olacakları tarihte emekli yardımı ödenmesi kurala bağlanarak, bunlara "emekli olmadan" emekli yardımı yapılmamasının amaçlandığı; ayrıca üyeliği sona ermekle birlikte aidatlarını iade almayıp ileride emekli olanlara yapılacak emekli yardımının tespitinde, "ödenen son aidat tutarı" esas alınarak hesaplama yapıldığı görülmektedir.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anastatü' sünün yürütmesinin durdurulması istenen 18. maddesinin değişik 1. fıkrasında, yukarıda anılan mevzuat uyarınca hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anastatü' sünün 18. maddesinin değişik 4. fıkrası yönünden, yürütmenin durdurulması isteminin incelenmesine gelince;

4357 sayılı Yasa'nın 11. maddesinde sayılan görevlere atandığında isteklerine bakılmaksızın zorunlu olarak Sandığa üye yapılan, kamu kurumu statüsünde tüzel kişiliği bulunan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığının kamu gücünden kaynaklanan tek yanlı tasarrufu sonucu istekleri dışında aylık ve ücretlerinden bir kısmı aidat olarak kesilen, yine başka görevlere atanmaları üzerine Sandık üyelikleri isteklerine bakılmaksızın sona erdirilen kişilerden, 10 yıldan fazla süre ile aidat kesilerek, emeklilik yardımı için aranılan "en az 10 tam yıl aidat ödemiş olan" şartını taşıyan üyelere, sadece Sandık üyesi iken emekli olmadığı sebebiyle emeklilik yardımı ödenmemesi (kesilen aidatlarının yasal faizi ile iadesi) eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri ile bağdaşmamaktadır.

Buna göre, Anastatü'de yer alan düzenlemeler uyarınca, 10 yıldan fazla aidat ödeyerek Sandık üyesi iken emekliye ayrılanlara emekli yardımı yapılması öngörülmüş iken, aynı süre üyeliği bulunmakla birlikte herhangi bir nedenle (branş değişikliği, kurumlar arası nakil gibi) üyeliği sona erenlere talep etmeleri halinde sadece birikmiş aidatlarının yasal faiziyle verilmesinin öngörülmesi ve "emekli yardımından" yararlanabilmelerinin ise "ileride emekli olmaları" koşuluna bağlanmasında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 07.07.2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anastatüsünde Değişiklik Yapılmasına Dair Anastatü'nün 12. maddesi ile değiştirilen 22.03.1995 tarihli ve 22235 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anastatü'sünün 18. maddesinin 4. fıkrasının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6352 sayılı Yasa ile değişik 27. maddesinin 2. fıkrasında sayılan koşullar gerçekleşmiş olduğundan **YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA** oyçokluğu ile; anılan Anastatü'nün değişik 18. maddesinin 1. fıkrasına ilişkin yürütmenin durdurulması isteminin ise **REDDİNE** oybirliği ile; bu kararın tebliğini izleyen 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz yolu açık olmak üzere, 31.10.2018 tarihinde karar verildi.

Başkan Vekili

Nurben

ÖMERBAŞ

Üye

Emel

CENGİZ

Üye

Mahmut

DOĞAN

Üye

Birgül

KURT

Üye

Sami

KARATEKİN

(X)

(X) KARŞI OY :

Uyuşmazlığın niteliğine ve davanın durumuna göre olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6352 sayılı Kanun ile değişik 27. maddesinin 2. fıkrasında sayılan koşullar gerçekleşmediğinden, yürütmenin durdurulması isteminin dava konusu Anstatü'nün değişik 18. maddesinin dördüncü fıkrası yönünden de reddi gerektiği görüşü ile kısmen kabulüne ilişkin çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye

Sami KARATEKİN

